

De voordelen van de “nieuwe” grondgebondenheid

Het behalen van 65% eiwit van eigenland zorgt voor financieel voordeel

Inleiding

Eind september 2017 is door LTO Vakgroep Melkveehouderij en de Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO) de Commissie Grondgebondenheid in het leven geroepen. De opdracht voor deze commissie was een voorstel maken waarin grondgebondenheid is gewaarborgd en waar sector breed voldoende draagkracht voor is. Op 12 april 2018 kwam deze commissie met een voorstel waarin onder andere staat dat iedere veehouder in 2025 moet voldoen aan de regel: 65% eiwit moet van eigenland komen of via buurtcontracten binnen 20km moet zijn ingekocht. Dit voorstel werd door sector overwegend positief ontvangen, al waren er vanuit de intensievere hoek wel wat kritische opmerkingen. Bij DMS zelf staan wij positief tegenover het voorstel. Dit omdat het voorstel aansluit bij onze gedachtegang van eigen eiwit benutten en niet veel duur eiwit aankopen. Daar is volgens ons voor veel ondernemers nog veel winst te behalen. Daarnaast geeft het voorstel veel ondernemersvrijheid wat betekent dat de individuele ondernemer kan kiezen hoe hij/zij aan dit voorstel gaat voldoen. Dat er op management niveau veel mogelijk is blijkt uit onze analyse. Wij hebben als DMS op dit cijfer ingezoomd door te bekijken hoe het cijfer is opgebouwd en geanalyseerd wat de invloed van dit cijfer is op de resultaten van een melkveebedrijf.

Berekening achter het percentage

De eerste vraag bij ons was: hoe wordt het cijfer “percentage eiwit van eigenland” berekent. Om hier achter te komen hebben we contact gehad met de ontwikkelaars van de kringloopwijzer en hun uitleg is vrij eenvoudig. Er wordt berekend hoeveel eiwit er is geteeld, hier worden nog conserveringsverliezen uitgerekend. Hierna wordt er gekeken hoeveel eiwit er is verbruikt door de veestapel, hier worden dan vervoederings verliezen uitgerekend (restvoer). Door het geteelde eiwit te delen door het gevoerde eiwit wordt het percentage eiwit van eigenland berekend.

Doordat er geen rekening wordt gehouden met voorraad mutaties kan het zijn dat u in een jaar met een oplopende voorraadmutatie een hoger percentage eiwit van eigenland heeft. Andersom is ook waar, als u een jaar inteert op de voorraden valt het percentage lager uit. Daarom is er voor gekozen om te werken met driejarig gemiddelde, zo middelen extreme jaren zich weg en wordt het cijfer stabiel.

De akkerbouwopbrengsten worden alleen voor dat deel meegenomen wat ook aan de koeien wordt gevoerd. Zo wordt er bijv. bij een ondernemer die aardappels voor consumptie verbouwd en gerst voor het veevoer alleen de gerst meegenomen in de berekening. Zie hieronder in tabel 1 een voorbeeld berekening.

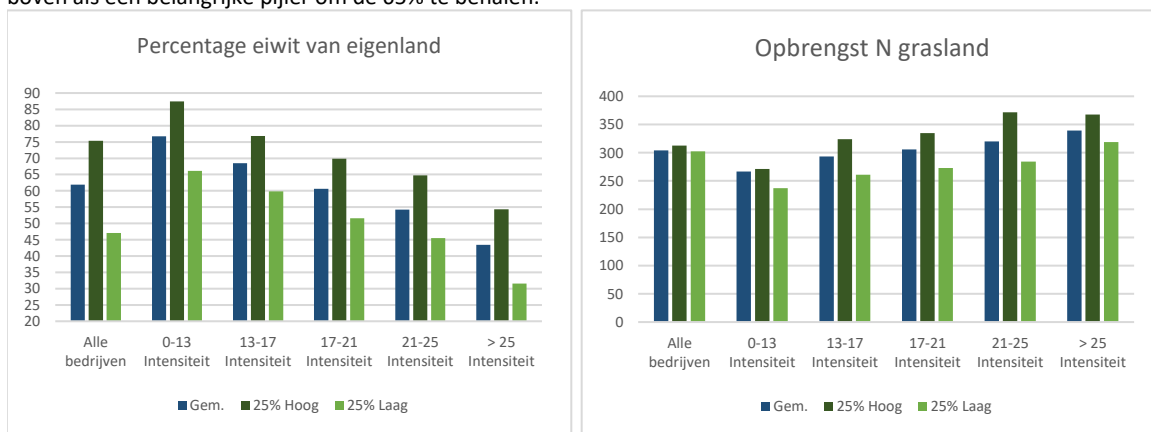
Tabel 1 Berekening percentage eiwit van eigenland

Berekening percentage eiwit van eigenland				
Geteeld	Producten	Netto kg N opbrengst/ha	Cons. verlies	Beschikbaar
Grasteelt	Vers gras	2223	0.0%	2223
Grasteelt	Graskuil	13039	3.0%	12648
Maisteelt	Snijmais	1412	1.0%	1398
Akkerbouw	MKS	174	1.5%	171
Totaal				16440
Verbruik	Producten	Kg N gevreten	Verv. verlies	Kg N gevoerd
	Vers gras	2223	0%	2223
	Graskuil	10220	5%	10758
	Snijmais	1093	5%	1151
	Ov. Ruwv + BP	320	2%	327
	Krachtvoer	5732	2%	5849
	Melkproducten	37	2%	38
Totaal				20345
Eigen teelt N = teelt / verbruik				81%

Analyse

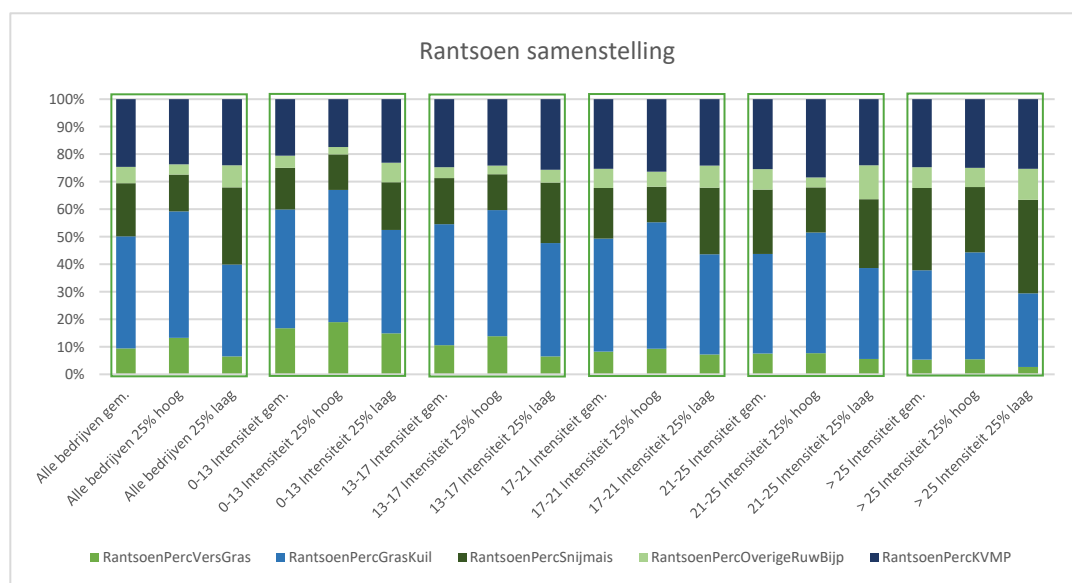
In deze analyse is gebruik gemaakt van 840 kringloopwijzers, deze kringloopwijzers zijn van de jaren 2015, 2016 en 2017 van totaal 280 melkveehouders. Van deze kringloopwijzers zijn driejarig gemiddelde berekend. Dit is eveneens gedaan met de bij behorende kostprijscijfers. Binnen de analyse is een gemiddelde van alle bedrijven genomen en daarnaast zijn de bedrijven onderverdeeld in intensiteitsgroepen. Binnen deze groepen is er een gemiddelde, 25% hoog en 25% laag gemaakt om te laten zien welke verschillen er zijn tussen de top, gem en onderdeind.

Als we naar figuur 1 kijken valt op dat al de bedrijven gem. de 65 % niet halen. Als we kijken naar de intensiteitsgroep tot 13.000 kg melk per ha, valt op dat de 25% laagste de 65% eiwit van eigenland net halen, terwijl dit voor deze intensiteitsgroep gemakkelijk zou moeten kunnen. Wat verder opvalt, is dat de 25% beste binnen de intensiteitsgroep 21 – 25 de 65% ook haalt. Dit terwijl de 25% laagste bij de twee extensievere groepen daarvoor de 65% niet halen, hoewel het voor deze bedrijven door hun extensiviteit gemakkelijker is om de 65% te halen. Dat de top van een intensievere groep het wel haalt betekent dat er veel ruimte is om op managementniveau te sturen. Als we kijken naar wat de 25% hoogste doen om de 65% te halen, valt op dat bij deze bedrijven de stikstof opbrengst van het grasland hoger ligt dan op de gem. en 25% laagste bedrijven (zie figuur 2). Goed bodemmanagement komt hierin dus naar boven als een belangrijke pijler om de 65% te behalen.

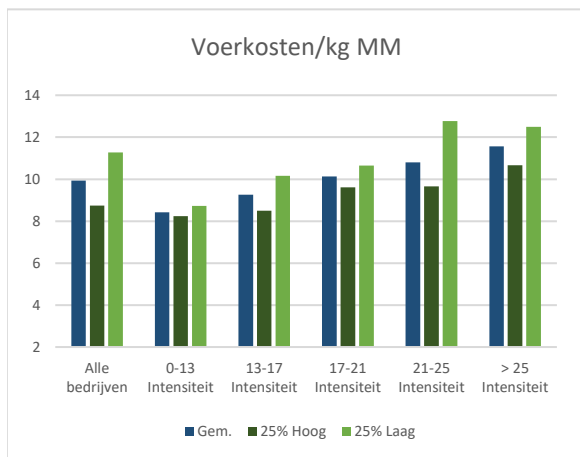
Figuur 1 Percentage eiwit van eigenland... Figuur 2: Opbrengst N grasland

Omdat veel stikstof van eigenland halen nog niet bepaalt of het ook gevoerd wordt is ook de rantsoensamenstelling van de bedrijven bekeken (zie figuur 3). Daarbij valt op dat de 25 % hoogste vooral meer gras voeren dan de andere bedrijven. En als we dan kijken hoe deze bedrijven dat doen valt op dat deze bedrijven vooral minder maïs en bijproducten voeren. Het is dus zaak om goed en voldoende eiwit van uw land te winnen en dit op te voeren aan uw koeien. Dit betekent bij de 25% hoogste dat de maïs en de bijproducten minder worden ingepast, zodat er meer ruimte overblijft voor het gras.

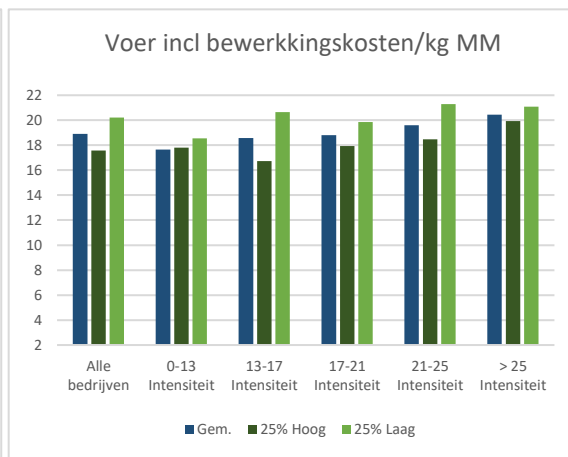

Figuur 3 Rantsoen samenstelling

Zoals in het begin van dit artikel al beschreven zijn ook de bijbehorende kostprijs gegevens meegenomen. Dit om te kijken wat de financiële prestaties zijn van de bedrijven die hoog en laag scoren op het percentage eiwit van eigenland. Als we dan kijken naar figuur 4 valt gelijk op dat de 25% bedrijven die een hoog percentage eiwit van eigenland realiseren lagere voerkosten hebben. Dit is te verklaren doordat eiwit aankopen duur is. Zoveel mogelijk zelf verbouwen en opvoeren zorgt daarom voor lagere voerkosten. Daarnaast hebben we de bewerkingskosten bij de voerkosten opgeteld omdat deze hoger zouden kunnen zijn om meer eiwit van eigenland af te halen. Maar ook als we dat doen zien we dat de voerkosten inclusief bewerkingskosten voor een positief resultaat zorgen in de 25% beste groep (zie figuur 5).

Figuur 4 Voerkosten/kg MM

Figuur 5 Voer incl. bewerkingskosten /kg MM

Conclusie

Er is veel spreiding tussen de verschillende bedrijven, er zijn extensieve bedrijven die de 65% niet halen en bedrijven tussen de 21.000 en 25.000 kg melk op een hectare die het wel halen. Dit betekent dat er op management niveau veel te sturen is om het percentage te verhogen. Hoe de beste groep het doet is vrij eenvoudig, ze behalen een hoge eiwit opbrengst per ha en voeren dit op aan hun koeien. Door niet teveel maïs en bijproducten te voeren, blijft er meer ruimte over voor het gras. Financieel gezien is het interessant om het percentage te verhogen omdat de voer inclusief bewerkingskosten lager uitvallen bij bedrijven die hoog scoren op het percentage. Uit een ander onderzoek dat wij bij DMS hebben gedaan weten we dat 50 a 60 % van het melkgeld opgaat aan het maken en kopen van voer. Als dan de conclusie is dat de ondernemers die een hoog percentage eiwit van eigenland behalen deze kostenpost goed onder controle hebben, dan betekent dat deze ondernemers op 50 a 60% van hun kosten scherper draaien dan de ondernemers die niet hoog scoren op het percentage eiwit van eigenland.

Het verhogen van het percentage eiwit van eigenland is dus meer dan de moeite waard!

Met vriendelijke groet,

Het team van Dirksen Management Support B.V.